

Un test senzill a la femta pot evitar un 35% de les colonoscòpies

El Clínic troba dos biomarcadors que detecten el càncer amb un 95% de precisió

ANA MACPHERSON
Barcelona

Incorporar dos nous indicadors de càncer als tests de sang als excrements que s'utilitzen per prevenir tumors de còlon i recte podria reduir un 35% la necessitat de tornar a comprovar amb colonoscòpies els casos positius. És una de les conclusions més notables d'un estudi presentat pel mateix equip de l'hospital Clínic que va posar a punt l'actual model de cribratge del càncer de còlon, instaurat des del 2010.

El test de sang a la femta, el del bastonet en un envàs amb forma d'USB que reben tots els ciutadans a partir dels 50 anys per detectar el risc de tenir un càncer de còlon, és d'una eficàcia enorme. Segons els estudis previs, aquest cribratge hauria de reduir la mortalitat un 15%. "Des que es va començar a implantar a la vida real, les xifres de mortalitat per aquest càncer ja s'han començat a encongir, més d'un 9%, malgrat que gairebé la meitat dels convidats no fan la prova", recorda Antoni Castells, coordinador d'aquesta recerca i de l'anterior i actual director mèdic del Clínic.

Ara el mateix equip proposa un test amb el mateix format, sense cap diferència per a l'usuari, però enriquit amb la detecció al laboratori de dos micro-ARN. Són substàncies que s'expressen de manera anòmla quan hi ha algun tipus de càncer de còlon o de recte o quan existeixen lesions avançades que acabaran sent canceroses. Per determinar-les, es van dur a terme estudis en diverses etapes. Van desenvolupar un algoritme matemàtic per identificar les persones amb lesions avançades que tenien aquells microARN als excrements, i de més de 100, els van anar reduint fins als dos que utilitzen per assenyalar el problema amb la màxima precisió.

"L'estudi l'hem fet amb perso-

Les investigadores Meritzell Gironella i Saray Durán-Sanchón amb el director del Clínic, Antoni Castells

nes que donaven positiu al test de sang a la femta. Ara també l'hem de validar en els qui donen negatiu a la prova de cribratge, per saber si el test nou detecta casos que s'escapen perquè no

El test preventiu ja el fa la meitat de la població de 50 a 69 anys, i la mortalitat ha començat a baixar

sagen", expliquen.

La prova enriquida no és complexa, tot i que suposarà una despesa de laboratori més gran. "Però el problema és que, per validar-la, cal estudiar molts més

casos: un grup d'unes 10.000 persones que s'hagin fet la prova de sang a la femta i que puguem analitzar retrospectivament. Per a això no n'hi haurà prou amb el finançament habitual en la recerca. Necessitem la indústria", reconeix Castells.

La població convocada per a aquestes proves de cribratge és actualment de dos milions de persones a Catalunya i d'uns 12 milions a tot Espanya. Homes i dones de 50 a 69 anys que cada dos anys poden portar l'envàs amb el bastonet a la farmàcia. Cada prova costa 1,5 euros. La nova serà més cara, segur, però no necessàriament gaire més.

Quan el laboratori de l'hospital analitza el contingut del que ha tocat aquell bastonet, avisen els que donen positiu perquè hi ha

hemoglobina a la femta, ja que podria procedir d'una lesió al còlon o el recte. En un 35% dels casos positius realment no hi ha lesions, ni pòlips, sinó unes hemorroides o alguna troballa benigna. Una gran part d'aquests falsos positius es podran estalviar la colonoscòpia amb el nou test. "Potser això animarà a participar en el cribratge. Costa molt de fer-se una prova preventiva quan s'està sa. Si hi ha menys colonoscòpies, és possible que augmenti la participació, que ara és del voltant del 50%, sempre més baixa en els homes", indica Castells.

Des que s'utilitza el bastonet entre un 60% i un 70% dels casos de càncer de còlon i recte es detecten a les fases inicials, més del doble que abans. ●